

Plejehjem inviterer på frokost og karpesfiskeri

Tekst: Lene Vestergaard

Foto: Povl Klavsen

Til daglig er Boller slot et lukket sted af hensyn til de 20 plejehjemsbeboere. Men på lørdag åbnes dørene. Tag familien med til slotsfrokost og karpesfiskeri, lyder opfordringen.

Personalet laver loppemarked i slotsgården, sælger en let frokost med drikkevarer til samt arrangerer en lille fiske-konkurrence: Hvem fanger voldgravens største karpe?

Samtidig bliver slotteta indre vist frem. Normalt stoppes publikum af et lille skilt ved broen over voldgraven, men lørdag kl. 10.30 - 16.00 står port og døre åbne.

Slots-atmosfære

Gennem de seneste måneder er der blevet malet og sat i stand i en stor del af slottet. I valget af farver og indretning har personalet gjort sit yderste for at få slots-atmosfæren til at indfinde sig bid for bid i de enkelte rum.

Det er sket ved at fjerne nogle af de halvgamle møbler, finde de ældste frem, få dem sat i stand og ompolstret. Ved at vælge de rigtige farver. Ved at vælge gardiner, der passer til de gamle vinduer. Osv. osv.

- Slottet skulle gerne afspejle den holdning, vi har om at skabe ro, overskuelighed, harmoni og tryghed, forklarer centersygeplejerske Linda Lak Nielsen og plejehjemsassistent Lisbet Baungård.

De vil gerne fremhæve den særlige stemning, der er i et flere hundrede år gammelt slot. Og i stedet for at se begrænsningerne i trapperne har personalet valgt at fokusere på mulighederne.

Målet er derfor at gøre Boller slot til et rart sted at være for senil demente.

I forvejen er flere og flere af slottets beboere senil demente. Også de syv pladser i det tilknyttede daghjem er

beregnet på senil demente. Det hænger naturligt sammen med, at plejehjemmet ikke kan tage imod fysisk meget plejekrævende mennesker - netop på grund af trapperne.

- Man skal få en fornemmelse af, at her er rart og pænt. Demente opfatter meget med sanserne, frem for hvad der bliver sagt. Og for meget af alting giver uro. Uanset om det er for mange møbler, for mange mennesker eller for mange forandringer, siger Linda Lak Nielsen.

Hun har siden 15. august været ansat i en rotationsstilling, men flytter over i en fast stilling fra 1. juli.

To grupper

Ideen er at dele slottet op i to afdelinger, så hver gruppe beboere får eget opholdsrum og køkken. Den ene gruppe får fællesrum i riddersalen, som allerede står klar, mens den anden skal holde til i Den hvide Sal, som kun mangler at blive møbleret på den rigtige måde.

De sidste tilladelser til at indrette små køkkener i forbindelse med fællesrummene er endnu ikke kommet, men det skal nok lykkes.

- De mennesker, som bor her, kan på den måde komme med i en hverdag. F. eks. er det at tage af bordet noget, som en senil dement kan forholde sig til. For os er det en simpel ting, men for en senil dement kan det godt tage lang tid at dække et bord til tre, siger Linda Lak Nielsen.

Handlingsplan

Planerne for fremtiden er nedfældet i en handlingsplan, som er sendt videre til Horsens kommune.

- Det, vi har gjort indtil nu, går under almindelig vedligeholdelse. Det har der ikke været de store penge i. Men skal handlingsplanen føres til ende, må der nødvendigvis nogle midler til, forklarer Linda Lak Nielsen.

At ideen om at dele op i to grupper er rigtig, har allerede vist sig.

Før jul blev beboere delt op, også fordi det var praktisk, når der skulle males og sættes i stand.

- Vi kunne se, at beboerne faldt til ro. Mange kunne vi tage medicinen fra.

FAKTA

Boller slot

Trods navnet er Boller ikke et slot, men en herregård. Den nævnes første gang på skrift i 1350, men den ældste af bygningsfløjene er fra omkring 1540. De fire fløje, som lukker sig om en lille gård, er placeret på en holm med voldgrave hele vejen rundt. Nord- og sydfløjen er ældst.

På østfløjens indskriftstavle står: »Aar efter Guds Byrdt 1588 lod fru Karen Gylden Stiern Salig Holger Rosen Krandtzes til Boller opbygge thete Hus Gudt Almectigste bevare thedt fra waade oc skade Amen«. Det skal nok forstås sådan, at hun fuldendte det fire-fløjede byggeri. Siden er herregården ændret flere gange, bl. a. indledte den daværende ejer, Christian Frijs, i 1759 en gennemgribende modernisering.

Den ældste, kendte ejer af Boller hed Otte Limbek. Godset var senere i Rosenkrantz'ernes eje fra 1462-1621. Den mest kendte var Holger Rosenkrantz, som ejede godset frem til sin død i 1575. Derefter blev godset ledet af hans enke, Karen Gyldenstjerne. Hendes søn satte alt til, og fra 1621-1660 tilhørte godset Ellen Marsvin og hendes slægt.

Den mest kendte er datteren Kirsten Munk, som var Christian IV's anden hustru og deres datter, Leonora Christine. Da Kirsten Munk første gang kom til gården, skrev hun: »I aftes kom jeg hid i Jesu navn, Gud hjælpe mig. Her ser møget slet ud«.

I 226 år fra 1664 ejede grevskabet Frijsenborg Boller og øgede godsets jorder. Da det i 1930 blev solgt til staten omfattede det 1100 tønderland ager og 2500 tønderland skov. Skoven blev omdannet til Boller Statsskovdistrikt, og det meste af jorden solgt fra. I første omgang blev der udstykket 35 husmandsbrug, og efter avlsgårdens brand i 1936 yderligere 27.

Selve slottet med parken blev samme år solgt til sygekasserne i Horsens, Kolding og Skanderborg, der indrettede et rekreativshjem. I 1965 købte Horsens kommune slottet for 400.000 kr. og indrettede det til alderdomshjem og senere plejehjem.

Fire af beboerne bor i en lejlighed med eget bad og toilet. Resten må bruge de fælles badeværelser.

- Det er ikke noget problem. Typisk bruger de demente ikke deres stuer ret meget. Nogle er der kun for at sove. Og som alle andre bruger de naturligvis de toiletter, der er nærmest, forklarer Linda Lak Nielsen og Lisbet Baungård.

Og tilføjer, at de enkelte toiletter og badeværelser er indrettet, så de kan leve op til Arbejdstilsynets krav.

Bollers historie

De ansattes interesse for at værne om slots-atmosfæren er ikke blevet mindre af, at de gennem det meste af et år har fulgt arkitekt-studerende Peter Duun Andersens bestræbelser på at af-dække bygningsværkets historie.

På lørdag vil han give historiske rundvisninger til interesserede og fortælle om sit arbejde, der netop er samlet i bogform. Det er samtidig hans afgangsspeciale fra arkitektskolens restaurerings-afdeling.

Han har målt alle facader, alle planer, alle rum og et udvalg af vægge op. Således bærer nogle af væggene stadig spor af hans blyantstreger omkring hver enkelt sten.

Peter Duun Andersen har også haft en mere ubehagelig opgave. Iført badebukser og snorkel målte han den noget grumsede voldgrav op.

Spor efter tårn

Hans undersøgelser har ført til, at der må skrives lidt om på Bollers historie. Hidtil har man regnet med, at kun nordfløjen har haft tårne. Men Peter Duun Andersen har i kælderens fundet en indgang til et tidligere hjørnetårn i syd-fløjen.

Han har også fundet frem til en anden datering end den hidtil kendte på nogle store loftsmalerier i Den hvide Sal.

- Viggo Norn vurderede i 1942, at malerierne var fra 1879. Det betød, at man ikke kunne opnå støtte til en professionel restaurering. I stedet blev de skamferet. Jeg mener snarere, at loftsmalerierne er lavet ret kort efter 1759, siger han.